

การบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

**THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE SITUATION
REGARDING LEARNING LOSS ACROSS SCHOOLS UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOEI**

สิริพรชัย บัวกองกุลรัตน์¹, ศักดินาภรณ์ นันท์², สุชาติ บางวิเศษ³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Siripaulchai Buakongkulrat¹, Sakdinaporn Nuntee², Suchart Banwiset³

^{1,2,3}Loei Rajabhat University

Corresponding Author Email: sirichaipaul@gmail.com

บทคัดย่อ

ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนมีในระบบการศึกษาของไทยมานาน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในช่วงที่ผ่านมากระตุ้นให้เห็นความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ แนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้จึงมีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย วิธีการนำแนวทางไปใช้ประกอบด้วย 7 วิธีดำเนินการ 51 กิจกรรมวิธีปฏิบัติ และ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อันดับที่สองด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และอันดับที่สามมีค่าเฉลี่ยเท่ากันสี่ด้าน คือด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

Abstract

The objectives of the research were 1, to study the current conditions, desirable conditions, and priority needs index of academic administration regarding learning loss across

schools under the Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbua Lamphu, to study guidelines for academic administration and to assess guidelines for academic administration. The sample consisted of 324 school administrators and teachers randomized from schools under the Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbua Lamphu. The research equipment was a questionnaire with discrimination between 0.80-1.00 and a reliability of 0.83 to analyze data quantitative by finding the mean and standard deviation of the Utility, Propriety, and Feasibility. The results were as follows. (1) The academic administration of learning loss across schools under the Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbua Lamphu: the overall current condition was high. The overall desirable condition was high and the priority needs index of teaching processes ranked 1 the second, School Curriculum Development and the third, Activity to reduce learning loss (Self-regulation) (2) The results of developing a guideline for the academic administration included seven components. The model implementation method consists of seven methods, 51 activities or procedures, and six success conditions. (3) The results of the guideline evaluation for the academic administration, the overall assessment results were high. The order of the highest to the lowest, the first was Utility, the second was Propriety and the third was Feasibility.

Keywords: Academic Administration; Guiding lines; Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbua Lamphu;

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 ได้บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีเพื่อเป็นเป้าหมายสำหรับการพัฒนา ประเทศอย่าง ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลและเพื่อใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำแผนงานของ ส่วนราชการ ต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ กันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการ จัดการศึกษา เพื่อปวงชนหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการ มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของ องค์การสหประชาชาติและประเด็นสำคัญภายในประเทศ อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรไทย ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตด้าน สิ่งแวดล้อมของ สังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสถานการณ์ในปลายปี 2562 เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาจากเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีนไปทั่วโลกและได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งต้องปิด มีจำนวนนักเรียนหลายล้านคนได้รับผลกระทบซึ่งนับว่าเป็นผลกระทบต่อเนื่องยาวนานอย่างกว้างขวาง และ เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา การปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้สถานศึกษาต้องรับมือและแก้ไขปัญหาทางการเรียนการสอนให้ดำเนินต่อไปได้ต่อก็ไม่สามารถดำเนินงานได้สมบูรณ์เพราะ

ทางครูและนักเรียนบางส่วนไม่สามารถหาเครื่องมือทางการสอน การทำงานและการเรียนรู้ได้ครบ เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ผลกระทบต่อทางการศึกษาคั้งนี้มีผลโดยตรงต่อเด็กนักเรียน วิกฤตนี้อาจส่งผลกระทบต่อในระยะยาว ต้องวางแผนรับมือและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันและต้องเตรียมเพื่ออนาคต (เทียนทองแก้ว, 2563) ระบบที่ปรับเปลี่ยนใหม่ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ที่ต้องหาทางปรับปรุง และเลือกในแนวทางที่ดีที่สุด เป็นการบังคับให้การศึกษาต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยและเทคโนโลยีในช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่งอาจทำการเปลี่ยนแปลงรวมของระบบการศึกษา (ยง ภู่วรรณ, 2563) ภาวะวิกฤตดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทยอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนทั้งต่อครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาโดยรวม ทำให้เห็นจุดอ่อนที่ชัดเจนของ ระบบการศึกษาไทยในการรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีประกาศเรื่องจุดเน้นและนโยบายเร่งด่วนปีงบประมาณ 2566-2567 เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนของนักเรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและระดับสถานศึกษาในการศึกษาทุกระดับชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเนื่องมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยหนองบัวลำภูให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน จึงได้ศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ที่ช่วยขับเคลื่อนการศึกษาทั้งระบบไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน วิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะ การเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 52 โรงเรียน มีประชากรรวม 2,081 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 324 คน

2. การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ

2.1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพการพึงประสงค์การบริหารวิชาการในภาวะถดถอยทางเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2 ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู รายละเอียดการวิจัยการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.3 ระยะที่ 3 ประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IC) เท่ากับ 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 30 คนโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ระยะที่ 2 ใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ระยะที่ 3 ใช้แบบประเมินอิงเกณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผ่าน Google Form เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย โดยหาค่า $PNI_{modified}$

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินอิงเกณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญ แนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		ความต้องการจำเป็น (PNI)	
	M	S	M	S	(I-D)/D	ลำดับที่
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.62	0.54	4.98	0.13	0.38	1
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.77	0.45	4.97	0.18	0.32	2
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต	3.89	0.30	4.97	0.17	0.28	3
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	3.87	0.35	4.96	0.19	0.28	3
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.90	0.31	4.95	0.21	0.27	4
6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี	3.87	0.35	4.95	0.22	0.28	3
7. ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อ ลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้	3.87	0.32	4.96	0.19	0.28	3
โดยรวม	3.83	0.37	4.96	0.18	0.30	-

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย(Mean); S-ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

จากตารางที่ 1 พบว่าความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เรียงเป็นตามความต้องการจำเป็นมีลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4 ด้านคือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ และด้านที่ 5 คือด้านนิเทศการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำและครูในโรงเรียนมีการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและความพอใจของทุกฝ่ายทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาและ สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้ง ปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพส่งผลให้โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในระดับที่ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตานต์ บริเอก (2564) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ พิมพใจ พุฒจิตร์รส (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 พบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 โดยขนาดโรงเรียนแบ่งออกเป็นขนาดเล็กกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีการดำเนินการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ธนัญญา คุณสุข (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้นจะต้องอาศัยการจัดการด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สอดคล้องกับ ณัฐนันท์ เล็กมาก (2564) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2) สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ในการกำหนดภารกิจ จัดการด้านการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนการสอนของครู ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นนักบริหารและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต้องทันต่อความก้าวหน้าด้านวิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำดิจิทัลใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา เสริมด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเพื่อลดปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการกำกับตนเอง ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการนิเทศการศึกษา ไปในทิศทางเดียวกันส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่าในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเป็นตัวเร่งปฏิริยาสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามากมาย รูปแบบของการจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลง จากการเป็นผู้สอนและผู้เรียน เป็นการจัดการศึกษาที่เห็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้ (partnering) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัล ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสอดคล้องกับนันทวัน พูลกำลัง (2563) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวออร์มัลภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา สอดคล้องภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการ

เรียน และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับนิลาวัลณ์ จันทะรังษี. (2564). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูยุคนิวนอร์มัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูยุคนิวนอร์มัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ทรายาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับบลิตวดี ระดาบุตร (2565) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มมหาวิทยาลัยเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลมีสามด้าน คือ การนิเทศการศึกษา การบริหารจัดการการเรียนรู้

3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียน ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพื่อให้ครูและผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา 1) ควรปรับการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรให้มีความทันสมัยด้วยวงจรการบริหารงานคุณภาพแบบ PDCA 2) นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างทั่วถึง มีบทบาทมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการสอนแบบ Active learning มีการใช้เทคโนโลยีช่วยพัฒนาการสอนผ่านแอปพลิเคชันทางการศึกษา ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นักเรียนควรมีโอกาสสร้างและพัฒนาสื่อการสอนขึ้นด้วยตนเอง มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงและมีความหลากหลาย สอดคล้องกับศราวุธ ศรีสวัสดิ์ (2562) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (กาฬสินธุ์) พบว่าระดับความคิดเห็นโดยภาพรวม สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับ ปิยะพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวัดผลประเมินผล การเรียนมีผลการปฏิบัติงานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีความต้องการพัฒนางานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และคณะ (2565) ศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 กล่าวถึงแนวทางการลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ มีจัดการมีการจัดงบประมาณ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครู การปรับเนื้อหา ลดภาระงาน การใช้แหล่งทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยการสร้างแรงจูงใจ การตั้งเป้าหมาย และการกำกับตนเองของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อให้แก่นักเรียน

การส่งเสริมกิจกรรมผ่อนคลาย การออกกำลังกายเพื่อการมีสุขภาพที่ดีของนักเรียน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และครู และสอดคล้องกับ ปริญญา อ้นภักดี. (2566) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค New Normal สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า 1.องค์ประกอบในการจัดการความรู้ของสถานศึกษา ยุค New Normal ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ 4) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และ 5) การนำความรู้ไปใช้ ค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Cardinal (2020) ได้เสนอให้เน้นการพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดการศึกษาแบบองค์รวม ลดความสำคัญของคะแนนผลการเรียน แต่เน้นกิจกรรมทางสังคมและอารมณ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนปรับตัวให้เข้ากับกิจกรรมทางวิชาการใหม่ ๆ ได้ดีขึ้น ในส่วนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ นั้น สอดคล้องกับ Asian Development Bank (2021) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบแผนการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างและกำหนดทิศทางที่ชัดเจน เป็นไปได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนหลักสูตรเดิมในภาวะปกติ มีการจัดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน

ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยการจัดสัมมนาสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stake holder) ในการพัฒนาการศึกษา ประกอบไปด้วยนักวิชาการจากคณะครุศาสตร์ จำนวน 4 คน นักปฏิบัติการประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ดูแลการบริหารงานวิชาการ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียน จำนวน 5 คน รวมเป็น 9 เพื่อหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู ได้แนวทางออกประกอบด้วย แนวทางด้านจัดการเรียนการสอน แนวทางด้านพัฒนาหลักสูตร แนวทางด้านการผลิต ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต แนวทางด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา แนวทางด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี แนวทางด้านนิเทศการศึกษาและแนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ระยะที่ 3 ประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินทางแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย วิธีการนำแนวทางไปใช้ประกอบด้วย 7 วิธีดำเนินการ 51 กิจกรรมวิธีปฏิบัติ และ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการกำกับตนเองของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
2. สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมหรือพัฒนาครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์เช่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาและการใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
3. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการใช้แนวทางการลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการจัดขึ้นเฉพาะกิจใช้ในการการสอดแทรกหรือแทรกเสริมระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางการลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การศึกษาหรือพัฒนาแนวทางไปสู่การฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านวิชาการผู้เรียนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐนันท์ เล็กมาก. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(3):56-69.
- นิลาวัลณ์ จันทะรังษี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูยุคนิวโนมัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จันทบุรี ตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นันทวัน พูลกำลัง. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวโนมัล. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมบุรี.
- นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เทียน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID19 New Normal Based Design in Education: Impact of COVID-19. *วารสารครูสภาวิทยากร* JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT, 1(2), 1-10
- ธนัญญา คุณสุข. (2560). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี. *ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราไพพรรณี*.
- พิมพ์ใจ พุดจัตรัส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1. *ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี*.
- เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม และคณะ (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(1). มกราคม - เมษายน 2561.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ:บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษ).
- ปริญญา อันภักดี. (2566). แนวทางการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค New Normal สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาหนองคาย. *วารสารบริหารการศึกษ มศว*, 20(38). 85-95.
- ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลลิตวดี ระดาบุตร. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *วารสารการบริหารการศึกษและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(38). 136-144.
- สุจิตานต์ บริเอก. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*.

สืบค้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.obec.go.th/about/นโยบายสพฐ-ปีงบประมาณมาฉฉ-พ-ศ-2566>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกราฟฟิค.

_____ (2565). *มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : ปี.เค.การพิมพ์จำกัด.
ศราวุธ ศรีสวัสดิ์ (2562) *ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยง ภูววรรณ. (2563). *โควิด-19 และระบดวิทยา บทเรียนออนไลน์สำหรับนักเรียนและประชาชน. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สืบค้นวันที่ 1 กรกฎาคม 2565 จาก <http://www.https://learningcovid.ku.ac.th/#c7>

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และคณะ. (2565). *การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 สภาพการณ์ บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Asian Development Bank. (2021). *Learning and earning losses from COVID-19 school closures in developing Asia*. Special Topic of the Asian Development Outlook 2021.

Cardinal, J. (2020). *“Lost Learning”: What does the research really say?*. Geneva, Switzerland: International Baccalaureate Organization.